

مراقبت از نوزاد با بلع مدفوع در رحم مادر قبل یا حین تولد

(سندروم آسپیراسیون مکنونیوم)

تعریف نوزاد با بلع مدفوع در شکم مادر به نوزادی اطلاق می شود که قبل از تولد و یا هنگام تولد به دلایلی مدفوع خود را که به آن مکنونیوم می گویند را خورده و بلعیده باشد. مکنونیوم یا همان مدفوع جنینی در هنگام بارداری در هفته ۱۰-۱۶ بارداری در روده جنین تولید شده و بطور طبیعی تا بدو تولد دفع نمی شود. مکنونیوم اولین مدفوع نوزاد است.

وقتی جنین به علت کمبود اکسیژن تحت استرس و فشار است حرکات روده جنین تحریک شده و دریچه مقعد شل می شود و مکنونیوم به فضای مایع آمنیون ریخته می شود. در بارداری جنین در مایع آمنیون، داخل رحم شناور است. آسپیراسیون مکنونیوم وقتی اتفاق می افتد که جنین در داخل رحم یا نوزاد با اولین تنفس پس از تولد، مکنونیوم و مایع آمنیون را به داخل ریه ها ببرد.

علت:

زمانی که جنین هنگام تولد تحت فشار قرار گیرد آسپیراسیون روی میدهد. این بیماری در نوزادان رسیده یا دیررس شایع میباشد. به ندرت در نوزادان متولد شده در زیر ۳۶ هفته مشاهده می شود

فاکتورهای خطر:

دیابت مادری، فشارخون مادری، زایمان سخت، کاهش میزان

اکسیژن رسانی به جنین

علائم بالینی / تشخیص

(۱) تنفس مشکل

(۲) شل بودن نوزاد زمان تولد

(۳) تنفس سریع

(۴) عدم تنفس

(۵) کبودشدن نوزاد

(۶) چروک خوردن پوست اطراف زانوها، زیربغل و باسن

(۷) بستر ناخن و پوست اغلب به رنگ زرد - سبز در آید.

(۸) قفسه سینه، بشکه ای (برآمده) به نظر می رسد.

بارداری که بیش از ۴۰ هفته طول بکشد، می تواند منجر به پیری جفت شود. جفت ارگانی است که مواد غذایی را در رحم به جنین می رساند. وقتی جفت پیر می شود، قادر به تامین اکسیژن کافی برای جنین نیست. از طرفی مقدار مایع آمنیوتیک بدلیل دفع مکنونیوم کاهش می یابد. در نتیجه، آسپیراسیون مکنونیوم در جنین دچار نارسایی تنفسی می شود، به همین دلیل سندرم آسپیراسیون مکنونیوم در میان نوزادانی که با زایمان زودرس متولد شده اند، کمتر دیده می شود.

بارداری اضطراب ها و تنش های خاص خودش را دارد. در شرایطی که می دانی فرد دیگری در بطن تو در حال رشد است، باید به طور متناوب حواست به درست بودن احوالش و سالم بودنش هم باشد. در این مطلب به شما می گوئیم که حتی باید مراقب باشید جنین مدفوع خودش را نخورد!

نشانه ها

پیش از تولد، در بررسی جنینی ممکنست کاهش تعداد ضربان قلب آشکار شود. در زمان تولد، لکه های تیره رنگ در مایع آمنیون دیده میشود و نوزاد ممکنست نمره آپگار پایین داشته باشد.

آزمایش های مورد نیاز:

☀️ آزمایش خون که اسیدی بودن خون را نشان میدهد
☀️ عکس قفسه ی سینه که لکه یا رگه هایی را روی ریه نشان میدهد.

عوارض

☀️ الف) تجمع هوا داخل ریه
☀️ ب) عفونت ریه
☀️ افزایش فشار ریه
☀️ ت) اسیدی شدن خون
☀️ ث) کاهش قند خون
☀️ ج) کاهش کلسیم

درمان و پیشگیری

(۱) در اتاق زایمان

در صورتی که جنین تعداد ضربان قلب کمتر از ۱۰۰ بار در دقیقه را دارد بلافاصله زایمان انجام شود ولوله ی تنفسی با استفاده از آسپیراتور مخصوص مکنونیوم ساکشن شود و دهان و حلق تمییز شود و جریان آزاد اکسیژن تجویز شود..

بیمارستان حضرت ولی عصر (عج) اقلید

سندروم آسپیراسیون مکنونیوم

رفرنس: کوریکولوم اصلی پرستاری مراقبت ویژه نوزادان

ترجمه دکتر ملیحه کدیورو همکاران سال نشر ۱۳۹۴

ترجمه دکتر ملیحه کدیورو و همکاران

تهیه کننده: راضیه فلاح زاده پرستار بخش NICU

بازنگری شده: تابستان ۱۴۰۱

بخش NICU

جهت والدین

تایید مسئول علمی بخش

کد سند: VAL-ASC-PAM/59/1 پ ۱

اما در مواردی که جنین به این دلیل مدفوع می کند که تحت استرس ناشی از کمبود اکسیژن است، مدفوع کردن جنین علامت در خطر بودن جنین است و باید سرعت برای سزارین اورژانس اقدام کرد، زیرا همان دلایلی که به مدفوع کردن جنین منجر می شود، می تواند به مرگ جنین نیز منجر بشود.

اگر جنین در شکم مادر تحت فشار و زجر قرار بگیرد و خون رسانی به او مختل بشود، اولین واکنشش این است که مدفوع می کند. مدفوع کردن ۲ مورد را نشان می دهد. یکی اینکه جنین در یک مدتی تحت فشار بوده و دچار مشکلی شده است. و دیگر اینکه وقتی نزدیک تولد جنین می شود او تنفس می کند و ممکن است با تنفسش مدفوع و مایع آمینوتیک را ببلعد و وارد ریه اش بشود. در نتیجه ریه تحریک می شود و عفونت پیدا می کند و در موارد حادتر باعث خفگی و مرگ جنین می شود.

والدین گرامی:

از اعتماد و حسن نظر جنابعالی نسبت به انتخاب این بیمارستان کمال تشکر را داریم.

بمفلمتی که در دست دارید حاوی اطلاعات ضروری در خصوص بیماری فعلی شما و چگونگی روند درمان و مراقبت آن می باشد.

" قفل موفقیت را با کلید آموزش باز کنیم. "

با آرزوی بهبودی و سلامتی روزافزون

(مراقبت تنفسی

الف) تهویه کمکی: استفاده از دستگاه کمکی تنفسی (ونتیلاتور) جهت حفظ حجم ریه

ب) درمان با تجویز سورفکتانت: تجویز مایع سورفکتانت مصنوعی به داخل ریه های نوزاد که باعث باز نگه داشتن کیسه های هوایی میشود.

اولین مدفوع سیاه رنگ درون روده های جنین مکنونیوم نام دارد و در زایمان دیرهنگام ممکن است جنین مکنونیوم را درون مایع آمنوتیک دفع کند و سپس آن را همراه با مایع بدرون ریه های خود فرو برد، در این صورت عارضه ای بنام آسپیراسیون مکنونیوم رخ می دهد که می تواند موجب بروز مشکلات تنفسی و در برخی موارد آسیب مغزی و در موارد شدید حتی می تواند مرگبار باشد

۱) پیش آگهی نوزادان با مکنونیوم آسپیراسیون خفیف، اغلب عالی است. مگر اینکه عوارض نظیر افزایش فشار ریه یا کمبود اکسیژن شدید در طول بیماری به وجود آمده باشد.

۲) در موارد شدید، عوارض عصبی رایج هستند با وجود حمایت های فراوان، مرگ ممکن است اتفاق افتد.

تمامی جنین ها وقتی کاملا بالغ و رسیده می شوند، می توانند مدفوع کنند و این روند بویژه در جنین هایی که از تاریخ زایمان طبیعی شان گذشته است، در حالی که هنوز دردهای زایمانی شروع نشده، رخ می دهد. وقتی به طور طبیعی جنین مدفوع می کند، معمولا خطری جنین را تهدید نمی کند و فقط نیاز به زایمان هر چه سریع تر به صورت طبیعی یا سزارین دارد،

